

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Radmily Baďurové a soudců JUDr. Šárky Žmolilové a Mgr. Tomáše Ožany ve věci

žalobců: a) **Mgr. Michal M., Ph.D.**, narozený dne xxx
bytem xxx
zastoupený advokátem JUDr. Petrem Ritterem
sídlem Riegrova 376/12, 779 00 Olomouc

b) **Ing. Alena M. C.**, narozená dne xxx
bytem xxx
zastoupená advokátem JUDr. Petrem Ritterem
sídlem Riegrova 376/12, 779 00 Olomouc

proti
žalované:

Fakultní nemocnice Olomouc, IČO 00098892
sídlem I. P. Pavlova 185/6, Nová Ulice, 775 20 Olomouc
zastoupená advokátem JUDr. Karlem Vítkem
sídlem Dobrovského 1157/25, 779 00 Olomouc

za účasti vedlejšího účastníka na straně žalované: **Kooperativa pojišťovna,
a. s., Vienna Insurance Group**, IČO 47116617
sídlem Pobřežní 665/21, 186 00 Praha 8

o náhradu nemajetkové újmy

k odvolání účastníků do rozsudku Okresního soudu v Olomouci ze dne 5. 6. 2020, č. j. 29 C 293/2016-786,

takto:

I. Rozsudek okresního soudu se **mění** takto:

Žalovaná **je povinna zaplatit** žalobci a) částku ve výši 300.000 Kč a žalobkyni b) 600.000 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Žaloba se co do požadavku žalobce a) na zaplacení částky 7.700.000 Kč a co do požadavku žalobkyně b) na zaplacení částky 7.400.000 Kč, **zamítá**.

II. Žalovaná a vedlejší účastnice na straně žalované **jsou povinny nahradit** žalobcům a) a b) společně a nerozdílně na nákladech řízení částku 201.391,10 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobců.

III. Žalovaná **je povinna zaplatit** státu - České republice na účet Okresního soudu v Olomouci náklady řízení ve výši 24.900,75 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

IV. Žalované **se povinnost zaplatit** státu doplatek soudního poplatku **neukládá**.

V. Žalovaná a vedlejší účastnice na straně žalované **jsou povinny nahradit** žalobcům a) a b) společně a nerozdílně náklady odvolacího řízení v částce 33.413Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobců.

VI. Žalovaná **je povinna zaplatit** státu - České republice na účet Okresního soudu v Olomouci poměrnou část soudního poplatku za odvolání ve výši 300 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem okresní soud zavázal žalovanou zaplatit žalobci a) částku ve výši 1.500.000 Kč a žalobkyni b) částku ve výši 2.300.000 Kč. Žalobu zamítl co do požadavku žalobce a) na zaplacení částky ve výši 6.500.000 Kč a co do požadavku žalobkyně b) na zaplacení částky ve výši 5.700.000 Kč. Dále vyslovil, že žalovaná a vedlejší účastník na straně žalované jsou povinni zaplatit žalobcům a) a b) na náhradě nákladů řízení částku ve výši 201.391,10 Kč. Žalované dále uložil povinnost zaplatit státu – České republice na účet Okresního soudu v Olomouci poměrnou část soudního poplatku ve výši celkem 22.000 Kč a na nákladech řízení státu 24.900,75 Kč.
2. Okresní soud vyšel ze zjištění, že žalobci a) a b) jsou manželé, kterým se v roce xxx narodil prvorozený syn L. a dne xxx se jim narodila dcera L. Krátce po narození byl u dcery žalobců diagnostikován Downův syndrom (trizomie 21). Žalobkyně byla po celou dobu druhého těhotenství v péči svého ošetřujícího gynekologa MUDr. Petra H., těhotenství žalobkyně probíhalo bez komplikací, žalobkyně podstupovala pravidelné kontroly a vyšetření. V 8. týdnu těhotenství ošetřující gynekolog odeslal žalobkyni na tzv. I. trimestrální těhotenský screening, jehož účelem je stanovit riziko nejčastějších vývojových vad plodu, a to včetně Downova syndromu (DS). Žalobkyně tento screening podstoupila dne 15. 8. 2014 na gynekologicko-porodnické klinice žalované, kde jej provedli lékaři MUDr. Tereza K. (dříve D.) a MUDr. Karel H. V rámci uvedeného vyšetření byl žalobkyni nejprve dne 5. 8. 2014 odebrán vzorek krve, následně dne 15. 8. 2014 bylo provedeno ultrazvukové vyšetření a vyhodnocení screeningu, které provádí speciální software Astraia. Vyšetřující lékařka v rámci screeningu neprovedla vyšetření nosní kosti. Při zadávání

potřebných údajů do jmenovaného softwaru v průběhu předmětného screeningu nebyl vyšetřující lékařkou jako držitelkou potřebné licence k používání softwaru, zadán údaj o výrobci laboratorního kitu zpracovávajícím odebraný vzorek krve, přičemž v takovém případě software nepoužívá biochemické hodnoty ke kalkulaci rizika. V případě žalobkyně tak z důvodu tohoto postupu nebyly do výpočtu rizika nejčastějších vrozených vývojových vad plodu zahrnuty biochemické markery (PAPP-A a volná β podjednotka hCG), přestože byly zjištěny z odebraného vzorku krve žalobkyně. Výsledek dotčeného screeningu stanovil upravené riziko trizomie 21 v hodnotě 1:1834 s celkovým závěrem screeningu I. trimestru jako negativní, přičemž při zahrnutí zjištěných hodnot biochemických markerů by hodnota výsledného rizika činila 1:172. Ani při pozdějších kontrolách a vyšetřeních nebyl odhalen žádný ukazatel Downova syndromu, když i z hlediska morfologie vypadal plod jako zdravý. Většina tuzemských pracovišť provádějících a vyhodnocujících kombinovaný prvotrimestrální screening v roce 2014 měla jako cut off hranici nastavenou hodnotu v rozmezí od 1:200 až 1:300. Pracoviště žalované, mělo v roce 2014 nastaveno cut off hranici v hodnotě 1:100 a nižší, výsledné hodnoty rizika v rozmezí od 1:100 až 1:300 byly hodnoceny jako střední riziko. Při potvrzení diagnózy Downova syndromu plodu se 95 – 98 % rodičů rozhodne pro umělé přerušování těhotenství.

3. Narození dcery s Downovým syndromem byl pro žalobce šok. Pokud by bylo zjištěno vyšší riziko Downova syndromu, podstoupili by další vyšetření a na základě výsledku by se pak rozhodli. S největší pravděpodobností by se v takové situaci rozhodli pro ukončení těhotenství. Žalobkyni byla bezprostředně po porodu dcery dvakrát poskytnuta krizová psychologická intervence, odbornou psychologickou pomoc žalobkyně využívá dodnes v souvislosti se svými vnitřními pocity, které řeší od narození dcery, jsou to určité pocity neúspěchu, životního selhání. Také řeší manželské problémy. Největší obavy žalobců se týkají toho, jak bude v budoucnu jejich dcera schopna se o sebe postarat. Od narození se dceři museli intenzivně věnovat, všechny věci, které děti dělají spontánně, ji museli učit, např. i přijímání potravy lžící. Absolvovali různé fyzioterapie, ergoterapie, oslovili Středisko rané péče, kde jim byla přidělena terapeutka, která jim pomáhá dělat vše pro to, aby pro dceru mohli dělat maximum. Od počátku také využívají logopedii, žalobkyně se musela naučit znakovou řeč. Dcera žalobců byla od svého narození v péči specializovaných lékařských pracovišť pro diagnózy percepční nedoslýchavost, jednostranná ztráta sluchu, defekt síňového septa a jiný nedostatek předpokládaného normálního fyziologického vývoje. Po narození měla dcera srdeční vadu, tato srdeční vada se spontánně spravila. Dcera aktuálně navštěvuje dětskou lékařku, častěji absoluuje krevní testy, má problémy se zrakem (šilhá). Fyzicky je aktuálně dcera jinak v pořádku a žalobci se tak soustředí na její mentální vývoj, navštěvují různé terapie, které jí mají pomáhat v rozvoji. Z psychologických posudků vyplývá závěr o opoždění dcery ve vývoji, konkrétně se tam hovoří o mírné mentální retardaci. Zvýšená péče o dceru žalobcům ubírá možnost věnovat dostatek pozornosti i staršímu synovi. Syn je aktuálně ve věku xxx roku a dceru zatím nepřijal. Většina péče o dceru leží na žalobkyni. Dcera žalobců potřebuje neustále dohled, pomoc, asistenci. Musela změnit zaměstnání, když nyní pracuje na tzv. na volné noze a zkrácený úvazek za polovinu jejího původního příjmu. Žalobci původně plánovali narození třetího dítěte, ale od tohoto záměru upustili, neboť neví, kolik péče bude dcera v budoucnu potřebovat. Lidé se zvýšeným zájmem jejich dceru pozorují, protože je jiná, s čímž se žalobci museli vyrovnat.
4. Na takto zjištěný skutkový stav aplikoval okresní soud § 81 odst. 1, 2, § 2912 odst. 2 a § 2956 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen o. z.) a dospěl k závěru, že žaloba je do základu důvodná. Žalobci se projednávanou žalobou domáhali odčinění nemajetkové újmy způsobené na jejich přirozených právech, a to konkrétně na jejich právu na soukromí a rodinný život spočívající v tom, že jim byla upřena možnost volby a rozhodnout se, zda přivedou na svět dítě postižené Downovým syndromem či zda těhotenství s plodem s takto předpokládaným postižením přeruší. Provedeným dokazováním bylo prokázáno, že na straně žalované došlo k pochybení při provádění prvotrimestrálního screeningu u žalobkyně b) v roce 2014, když do jeho hodnocení nebyly zahrnuty výsledky biochemických markerů, přestože byly k dispozici, když byly

zjištěny ze vzorku krve, který byl žalobkyni odebrán právě za účelem jeho zahrnutí do předmětného screeningu. Výsledek screeningu tak vyšel jako falešně negativní. Žalovaná se tak dopustila pochybení, které mělo zásadní vliv na další postup při poskytování prenatalní péče žalobkyni, neboť v důsledku špatně vyhodnoceného screeningu tato nebyla vyrozuměna o vyšším riziku existence vývojové vady plodu (správně přepočtené individuální riziko činilo 1:172) a nebyla jí nabídnuta konzultace s genetikem, ani nabídnuto a poskytnuto další doplňující vyšetření které již může zahrnovat i invazivní vyšetření v podobě odběru plodové vody či choriových klků a které již má téměř 99 % vypovídací hodnotu o existenci vývojové vady plodu. S ohledem na výše uvedené závěry soud postup žalované v projednávaném případě vyhodnotil jako postup non lege artis a v důsledku toho učinil závěr o existenci protiprávního jednání žalované coby prvního z předpokladů pro vznik její povinnosti k náhradě nemajetkové újmy. Nezahrnutí biochemických markerů neodpovídalo běžné klinické praxi.

5. Pochybením žalované byli žalobci zbaveni možnosti volby, zda si ponechají dosud nenarozené dítě postižené Downovým syndromem, které přivedou na svět a akceptují zásadní vliv na jejich dosavadní, jakož i do budoucna plánovaný život, nebo zda podstoupí přerušení těhotenství. Postupem žalované došlo k zásahu do práva žalobců na jejich soukromí, do práva žalobců na ochranu rodiny, rodičovství a manželství, jakož i práva brát se o vlastní štěstí a štěstí jejich rodiny a lidí jim blízkých. Z těchto důvodů okresní soud shledal existenci takto vymezené újmy na přirozených právech člověka u každého z žalobců.
6. Příčinná souvislost mezi protiprávním jednáním žalované a újmou na přirozených právech žalobců je dána, neboť při předpokládaném a správně provedeném screeningu by žalobci byli o existenci zvýšeného rizika vývojové vady plodu informováni, byla by jim nabídnuta konzultace s genetikem a bylo by jim nabídnuto další doplňující vyšetření, čímž by žalobcům byla poskytnuta možnost rozhodnout se o podobě svého rodinného života. S ohledem na ustanovení § 2912 občanského zákoníku je toto v podobě nedbalosti presumováno přímo zákonem.
7. Okresní soud dospívá k závěru, že je na místě přiznat žalobcům relativní náhradu s tím, že výše peněžitého zadostiučinění za způsobenou nemajetkovou újmu má toliko jednorázově odčinit samotný traumatický zážitek (vnitřní mučivé pocity, trýzeň, strach a utrpení, ale i znepokojení, pocit ponížení apod., tedy jakékoliv negativní projevy v nemateriální sféře poškozeného ve smyslu psychického diskomfortu) a zmírnit duševní strádání žalobců. Při určování výše náhrady za duševní útrapy by tato měla odrážet obecně sdílené představy o spravedlnosti a slušnosti.
8. Při úvaze o výši peněžitého zadostiučinění vzhledem k absenci judikatury zabývající se obdobnými případy vycházel okresní soud z postupu soudů při poskytování náhrady v případě úmrtí blízké osoby. K takovému postupu ho vedla úvaha zahrnující tu skutečnost, že stejně jako při usmrcení se i v projednávaném případě jedná o zásah s trvalými, doživotními následky, jež nelze nijak napravit. Za základní částku náhrady, modifikovatelné je považována v případě nejbližších osob (tedy mimo jiné i rodičů) částka ve výši dvacetinásobku průměrné hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství za rok předcházející smrti poškozeného. Okresní soud pak uzavírá, že zatímco smrt blízké osoby je událostí jednorázovou, jejíž traumatické působení zpravidla v průběhu času odezní, v nyní projednávaném případě se jedná o újmu dlouhodobou, s níž se žalobci budou vyrovnávat do konce svého života.
9. Okresní soud dále zdůraznil, že výše náhrady újmy poskytované sekundárním obětem při usmrcení osoby blízké nelze považovat za vyjádření hodnoty lidského života. V souladu s aktuálními závěry judikatury Nejvyššího soudu je za základní částku náhrady, modifikovatelné s užitím zákonných a judikaturou dovozených hledisek, považována v případě nejbližších osob (tedy mimo jiné i rodičů) částka ve výši dvacetinásobku průměrné hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství za rok předcházející smrti poškozeného (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2018, sp. zn. 25 Cdo 894/2018).

10. Z přirozené povahy věci je jasné, že trauma žalobců v nyní projednávaném případě nebude postupem času odeznívat, nýbrž naopak s ním budou žalobci při péči o dceru každodenně konfrontováni a už navždy tím bude ovlivněna kvalita jejich životů. Z tohoto důvodu soud dospěl k potřebě navýšit uvedenou základní částku u každého z žalobců, přičemž rozdílná výše stanovené náhrady u každého z žalobců je potom důsledkem vysoce individuální povahy utrpených duševních útrap.
11. Soud rovněž přihlédl k přístupu žalované, která od počátku popírala jakékoliv své pochybení. Na základě výše uvedených skutečností okresní soud v případě žalobce a) navýšil výši peněžitého zadostiučinění za jemu způsobenou nemajetkovou újmu na trojnásobek výše uvedené základní částky (v roce 2014 činila 25.686 Kč) poskytované sekundárním obětem v případě usmrcení blízké osoby. Šedesátinásobek základní částky pak činí po zaokrouhlení 1.500.000 Kč.
12. Ve vztahu k žalobkyni b) okresní soud přihlédl k tomu, že trauma žalobkyně je umocněno již jen ze samotné pozice matky dítěte, která dceru 9 měsíců nosila ve svém těle a následně přivedla na svět. Žalobkyně navíc situaci vnímá jako do určité míry osobní selhání, s jehož vypořádáním potřebuje odbornou psychologickou pomoc. Dále jako velmi významnou vyhodnotil okolnost, že převážná část péče o dceru od jejího narození spočívala a nadále spočívá především na ní.
13. Z těchto důvodů soud ve vztahu k žalobkyni b) přistoupil ke zvýšení náhrady nemajetkové újmy vypočtené výše uvedeným způsobem ve prospěch žalobce a) o jednu polovinu, tj. 1.541.160 Kč + 770.580 Kč. Celkem tedy po zaokrouhlení přiznal částku ve výši 2.300.000 Kč. S ohledem na vše výše uvedené soud proto výrokem I. tohoto rozsudku uložil žalované povinnost zaplatit žalobci a) částku ve výši 1.500.000 Kč a žalobkyni b) částku ve výši 2.300.000 Kč.
14. Proti tomuto rozsudku podali účastníci včasné odvolání.
15. Odvolání žalobců směřovala do odstavce II. výroku rozsudku, kterým byla jejich žaloba na zaplacení další částky, a to ve vztahu k požadavku žalobce a) na zaplacení 6.500.000 Kč a ve vztahu k žalobkyni b) na zaplacení částky 5.700.000 Kč, zamítnuta. Žalobci požadovali, aby odvolací soud rozsudek okresního soudu změnil tak, že žalobě bude vyhověno a žalobci a) bude přiznáno alespoň dalších 3.000.000 Kč a žalobkyni b) alespoň 4.450.000 Kč. Žalobci měli za to, že okresní soud správně posoudil odpovědnost žalované za vznik nemajetkové újmy. Žalobci však mají za to, že nesprávně posoudil výši nemajetkové újmy v penězích. V daném případě měl okresní soud při úvaze o výši nemajetkové újmy přistoupit ke spravedlivému posouzení. Pochybením žalované došlo k zásadní změně v životě žalobců, když žalovaná postupovala proti standardům, které si sama nastavila. Přístroj, který k vyhodnocení výsledku použila, upozorňoval na to, že nejsou vloženy dostatečným způsobem výsledky biochemie, nikdo však tento protokol neopravil, nezkontroloval. Ani dnes žalovaná neuvědomila, jakým způsobem zabezpečila, aby se taková chyba neopakovala. Žalobci dceru přijali, věnují se jí, a to s ohledem na její postižení nadstandardně, nicméně v jejich životě došlo k nesmírné újmě. V neposlední řadě poukazuje na postoj a přístup žalované, která neuznala své pochybení, ač se jedná o fakultní nemocnici. Pochybení mlžila a popírala.
16. Odvolání žalované směřovalo do odstavce I. výroku, kdy žalovaná požadovala, aby odvolací soud rozsudek okresního soudu změnil tak, že žaloba bude zamítnuta. Nesouhlasí s tím, jak okresní soud vyhodnotil příčinnou souvislost. I kdyby do kombinovaného screeningového testu byly zahrnuty biochemické markery a vyšel výsledek 1:172, neznamená to, že by byl Downův syndrom odhalen. Dítě žalobců nevykazovalo žádné další poškození, které by k tomu závěru vedly, a žádná z metod diagnostiky není v současné době 100 %. U žalované je jedná o jediný případ, kdy došlo k narození takto postiženého dítěte z důvodu neodhalení tímto způsobem a nikdy jindy se už takový případ nestal.
17. Vedlejší účastnice na straně žalované se zcela připojila k odvolání žalované. Poukázala na to, že vyšetření, které prodělala žalobkyně b), není diagnostickým testem, nýbrž pracuje pouze

s pravděpodobností, tzn., že i když výsledek může být negativní, neznamená to bez dalšího, že se nenarodí dítě s Downovým syndromem.

18. Žalobci ve svém vyjádření k odvolání žalované navrhli potvrzení rozsudku okresního soudu v odstavci I. výroku s tím, že pochybení žalované nespočívá v pouhém neinformování žalobkyně b), ale v nesprávném provedení trimestrálního screeningu, což pak vedlo k tomu, že nebyla provedena další vyšetření a nebylo odhaleno genetické zatížení plodu.
19. Z podnětu podaného odvolání přezkoumal odvolací soud rozsudek okresního soudu včetně předcházejícího řízení postupem dle § 212 odst. 1 věta první a § 212a odst. 1 a 5 o. s. ř. v celém rozsahu, když vyhodnotil odvolání žalobců dle jeho obsahu a navrženého petitu tak, že odvolání směřuje do celého odstavce II. výroku. Následně odvolací soud dospěl k závěru, že důvodné je pouze odvolání žalované ve vztahu k výši nemajetkové újmy v penězích.
20. Okresní soud provedl rozsáhlé dokazování, při kterém postupoval v souladu s procesními předpisy, z provedených důkazů vyvodil logická zjištění odpovídající ustanovení § 132 o. s. ř. Z těchto důvodů odvolací soud skutková zjištění okresního soudu jako správná přejímá. Skutkový stav zůstal nezměněn i v odvolacím řízení.
21. Správně zjištěný skutkový stav posoudil okresní soud z pohledu ustanovení o ochraně osobnosti a újme na přirozených právech člověka. Odvolací soud s tímto právním posouzení věci souhlasí ve vztahu k vzniku základu nároku žalobců a odpovědnosti žalované a v podrobnostech na ně odkazuje. I odvolací soud má za to, že pochybením žalované došlo k neoprávněnému zásahu, mající za následek újmu na přirozených právech žalobců, když došlo k zásadní změně v jejich životě. Provedení trimestrálního screeningu v důsledku nezahrnutí biochemických markerů, které byly k dispozici a pouze nebyly vloženy do systému, neodpovídalo běžné klinické praxi. Pro úplnost zbývá dodat, že jak bylo zjištěno okresním soudem procento záchyty Downova syndromu na základě prvotrimestrálního screeningu při hodnotě falešně pozitivních záchyťů 5 % se mění v závislosti na použitých screeningových metodách, při metodě zahrnující věk matky a vyšetření nuchální translucence plodu a biochemických markerů v podobě volné β -hCG a PAPP-A v mateřském séru je procento záchyty 85-90 % a při metodě zahrnující kromě věku matky a vyšetření NT plodu a nosní kosti plodu a volné β -hCG a PAPP-A v mateřském séru je procento záchyty 95 %. Výsledek screeningu, resp. vložení nedostatečných hodnot, pak ovlivnil další postup žalované a žalobkyně b) nebyla nabídnuta další vyšetření a konzultace. I když nelze nyní předvídat, jaká další vyšetření by žalobkyně b) postoupila a s jakým výsledkem (např. invazivní vyšetření plodové vody či choriových klků má již 99 % vypovídající hodnotu), nedostatečně provedeným screeningem nebyli žalobci ani o možném poškození plodu informováni.
22. Odvolací soud se rovněž ztotožnil s okresním soudem v tom směru, že žalobcům přináleží zadostiučinění formou nemajetkové újmy v penězích.
23. Pokud se jedná o výši nemajetkové újmy, nelze souhlasit s tím, jak okresní soud poměřil nemajetkovou újmu v tomto konkrétním případě se smrtí blízkého rodinného účastníka. Smrt dítěte je pro rodiče celoživotní trauma. Rodič se se svým dítětem nikdy již neshledá, neuvidí jeho rozvoj, dospívání ani vstup do dospělého života. Jedná se o přetrhání veškerých vztahů včetně citových zcela natrvalo. Oproti tomu dcera žalobců, kterou milují, jim i přes zvýšenou péči, bude v budoucnu přinášet štěstí a radost. Dcera žalobců trpí mírnou retardací, navštěvuje různé terapie, šilhá, jinak je fyzicky v pořádku.
24. V tomto směru odvolací soud připomíná již okresním soudem zmiňovaný rozsudek NS ČR sp. zn. 25 Cdo 894/2018, kdy pro rodiče zemřelého dítěte byla považována za dostatečnou nemajetková újma ve výši pro matku 750.000 Kč a pro otce ve výši 500.000 Kč. Např. Krajský soud v Ostravě ve svém rozsudku ze dne 19. 11. 2020 sp. zn. 23 C 227/2011 přiznal na nemajetkové újme v rámci řízení o ochraně osobnosti částku 1.000.000 Kč, ve prospěch nezletilého dítěte, u kterého v důsledku pochybení nemocnice v poporodní době došlo k těžkému poškození na zdraví

spočívající v mnohostranném poškození mozku s těžkou mentální retardací, vzniku epilepsie, centrální kvadruparezy - spastické obrny všech končetin, oboustranné slepotě a gastroesofageálnímu refluxu. Jeho stav je neměnný a léčbou neovlivnitelný.

25. S ohledem na výše uvedené odvolací soud má to, že je na místě přiznat žalobci a) na nemajetkové újme částku 300.000 Kč a žalobkyni b) částku 600.000 Kč. Odvolací soud má za to, že nemajetková újma v této výši zohledňuje veškerá kritéria, tak jak byla zmíněná již okresním soudem včetně postupu žalované a současně odráží i intenzitu a trvání neoprávněného zásahu do osobních práv žalobců. Ze všech těchto důvodů byl rozsudek okresního soudu změněn dle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. tak, jak je shora uvedeno ve výroku tohoto rozsudku, když řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, netrpělo žádnou vadou, která by měla za následek nesprávné rozhodnutí ve věci či vadou zmatečnosti.
26. Vzhledem ke změně rozsudku okresního soudu bylo nutno dle § 224 odst. 2 o. s. ř. nově rozhodnout o nákladech řízení před soudy obou stupňů.
27. Nárok na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů náleží dle § 142 odst. 3 za použití § 224 odst. 1 o. s. ř. O prvostupňových nákladech řízení, které činí 201.391,10 Kč, bylo již rozhodnuto okresním soudem, a proto odvolací soud na jeho rozhodnutí plně odkazuje, neboť změna rozsudku okresního soudu nemá vliv na jejich výši vzhledem k tomu, že výše plnění spočívá v úvazu soudu.
28. Výsledkem tohoto řízení je odůvodněno přiznání nákladů řízení státu ve smyslu § 148 odst. 1 o. s. ř. Náklady státu jsou představovány částkou 28.900,75 Kč (viz bod 35 odůvodnění rozsudku okresního soudu), po odpočtu záloh, stát vynaložil na dokazování v této věci ze státního rozpočtu 24.900,75 Kč. Tyto náklady je povinen zaplatit žalovaný spolu s vedlejší účastníci, neboť žalobcům vůči nim vzniklo právo na náhradu nákladů řízení (R 34/79).
29. Pokud okresní soud uložil žalované uhradit doplatek soudního poplatku, tak tuto povinnost odvolací soud žalované neuložil, neboť přiznal nemajetkovou újmu ve výši, kterou pokrývá doposud zaplacený soudní poplatek za řízení.
30. Náklady odvolacího řízení jsou odůvodněny § 142 odst. 3 o. s. ř. za použití § 224 odst. 1 o. s. ř. a úspěch žalobců do základu nároku, když výše plnění spočívala na úvaze soudu. Náklady odvolacího řízení žalobců jsou představovány částkou 33.413 Kč a skládají se z odměny advokáta za tři úkony právní služby za zastupování dvou osob (sepis odvolání, vyjádření k odvolání žalované, účast na jednání) po 2.480 Kč, tj. 14.880 Kč, třech režijních paušálů po 300 Kč, tj. 900 Kč, ztráta času za cestu k jednání odvolacího soudu 6 půlhodin po 100 Kč, tj. 600 Kč, cestovného osobním vozidlem při prům. spotřebě 4,4 l/100 km a ceně paliva za 27,20 Kč a ujeté vzdálenosti 206 km, DPH z částky 17.531 Kč, tj. 3.682 Kč a zaplaceného soudního poplatku ve výši 6.500 Kč a 5.700 Kč. Tyto náklady odvolacího řízení je žalovaná povinna zaplatit žalobcům ve lhůtě tří dnů společně a nerozdílně s vedlejší účastníci k rukám advokáta žalobců (§§ 160 odst. 1, 93 a 149 odst. 1 o. s. ř.).
31. Výrok o doplatku soudního poplatku se vztahuje k přiznané nemajetkové újme pro žalobkyni b) ve výši 600.000 Kč. Soudní poplatek z této částky činí dle § 3 písm. b) Sazebníku soudních poplatků 6.000 Kč. Žalobkyně však na soudním poplatku zaplatila pouze 5.700 Kč. Proto odvolací soud přenesl doplatek soudního poplatku ve výši 300 Kč dle § 2 odst. 4 zák. č. 549/91Sb. v platném znění o soudních poplatcích na žalovanou.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je **dovolání přípustné**, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

Dovolání je možno podat do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu u soudu, který rozhodoval v prvním stupni, k Nejvyššímu soudu ČR v Brně.

Ostrava 5. února 2021

JUDr. Radmila Baďurová v. r.
předsedkyně senátu